Hořký román

Napsal Karel Leger.

I.

VSTUP.

V ulicích města vesly červené bílé prapory schlíple a nehybně v rozpáleném vzduchu srpnového dne. Na náměstí hrála hudba — malý kapelník mával taktovkou, celé jeho tělo se nervosně zachvívalo, oči pomžikávaly, zdvihal ramena, podupával nohou. Křídlovku se rozjeděla. Trepetavé tony rozletěly se nad vysoké střechy a křídy starodávných domů, zajasaly až do předměstí.

"Mamá! mamá! hudba hraje! průvod už půjde na ostrov, a já ještě —" zanaříkala Vrbovic Berta, rozmazleně zavzlykala.

"Ale děťátko, ještě je dost času!" konejšila maminka. "Tak tak, ještě klobouček — rukavičky mám? Ou, jako andělíček jsi, jako opravdový andělíček! Ty bílé šatičky ti sluší, hned bych se do tebe zamilovala. Bertíčku, kdybych byla mužským, celou bych tě zlíbala, rozpěkla, hlavičku, krček, ramínko — A maminka dala se do líbání svého jediného.

"Nech mne, pomačkáš mi šaty!" bránila se dcera. Zapomnějte tátínek, hledala do zrcadla, pozorovala na skle svůj obraz. Pyšná se vždycky stihlou postavou, hrdě nosila hlavu, její bohaté vlasy spadlými skadeřemi splývaly po zádech, sněhový límeček růžovými peřinkami až po pas ustřižený a sešněrovaný do zalknutí. Sháněl ji touto něhou, emil ji o několik let mladší, v krátkých bělavých šatečkách zdála se být pařátelitelem hříchem. Ale ve studených rysech pravidelného bezbarvého obličeje, v hlubokomodrých očích zračila se nuda odkvetajícího poupěte. Poprášila jemňoučkým pudrem tváře, spánky, hrdla —

"Mamá, pohleď, tu hnědavičku je stále znát!" vyčítavě řekla a sevřela bolestně úzké namodralé rty. Prstíkem ukazovala na malilinkou hnědou skvrnu na levé tváři. "Rodiči hyeh nikam nešla!"

"Ubožátko děťátko, jak to mluvíš! Což by se mohla bez tebe slavnost odbývat! Nech hnědavičku, vždyť ti jde i s hnědavičkou "spravedlivým andělíčkem!" konejšila maminka a obejmuvše tenoučkou decerušku mastičkou pažemi přivinula ji na kyprnoucí ňadra.

"Mamá! Mamá!"

"Andělíčku! všechno se bude jen za tebou ohlížet!" šeptala blažená maminka decerušce. "Pan doktor Kalvoda —"

Do bledých tváří Bertičce hrnula se krev, bleděmodré vyhaslé oči trochu se rozjiskřily. "Ale, mamá!" zašeptala s výčitkou. Přes oči zaklopila se zahnědlá víčka se zlatými řídkými brvami.

"Miš, děťátko, uvidíš! Vzkázali jsme mu, že dostaneš třicet tisíc hotově —"

"Snad ne? Pro Krista pána, maminko, to je —" zalomila Bertička rukama a vytřeštila oči. "To je hrozné!"

Maminka se usmívala: "Nelekej se, děťátko! Však já vím, co se patří. Tetička Bednikova to vyřídila staré Kalvodce — Jen moc nech jednat! Oči by neměl ten doktor, kdyby takovou krásu ta kovou růžičku, jako jsi ty, nechal jinému utrhnout! Je to hodný člověk, tomu bych tě přála, můj andělíčku, má křepelíčko, zlato moje!"

"Nech mne už, mamá!" nevrle se vytrhla Bertička mamince z rukou. "Musím jít — Bože můj! růže! slíbila jsem, že přinesu růže z naší zahrádky, budou se při slavnosti předávat květiny ve prospěch Ústředí Matice — Maminko, nůžky! Nastříhám si trochu růží do košíčku —" Bílé šatečky zašustily, Bertička vyběhla ze dveří, minula se přes dvůr, zapadla do zahrádky.

Maminka vystačila za ní, sotva že sběhla se vykolébala a vyšla na pavlač. Opřena o křídlové zábradlí hledělа, jak mezi záhonky mihá se jako bílý motýl její Bertička.

"Jako andělíček, jako andělíček!" šeptala s tichým blaženým úsměvem.

Pan Vrba vyšel také na pavlač, v trepkách bez kabátu, s dlouhou dýmkou v ruce. Byl stejně nevýrazného vzrůstu jako jeho bucelatá polovina, měl prošedivělé vlasy v kaštanu nad čelem načesány, na pergamenových tvářích utkvěl mu benzylenkový úsměv, jeho pokyby připomínaly hvalného kupce, velmi bývalý zelvovitý, levou nožkou šoupal s poklonou do zadu. Mnohemluvil, odvykl po boku své drahé Babetky, dyn poslouchat.

Také on zahlédl se lískyplně za Bertičkou. Až mu oči zvlhly.

"Jako andělíček, Emánku!" šeptala mu manželka, tiskouce jeho ruku. "Takové dítě jest jen jedno na světě, viď!"

"Jako andělíček!" přisvědčil zbožně otec a trošinkou domýšlivosti, že také on má jakési zásluhy, pokud se týče přivedení tohoto andělíčka na svět. Vyjmi pak dýmku z úst, odkašlal dým a krátkodrastivě za Bertičkou: "Jen ty rozkvetlé ber, jen ty rozkvetlé! se nepusta, poupat je škoda!"

"Ja vím, tatínku!" odpovídala dceruška ze zahrádky. K náramnému slavnostnímu vzdechy se dávaly darovat růže, které už opadávaly. Vzněšeně se mezi záhonky, mužkami ostříhanými nejvíce rozvité květy. Ukládala je do košíčku. Bylo v zahrádce růží! plno krásných poupat! Ale pan Vrba všechny měl speciálně nesmělo se nic zžádě ztratit. Vykvetlaly, odkvetaly tady. A bylo zde vonno na stromech i keřích, že ho nedovedli spotřebovat, padalo hrdlo na pěšinách, ale pan Vrba ošetřoval se zřídka, denně chodil zahrádkou prohlížet, jestli hlasi přes plot nějakou třešničku nenkradli.

Když prozvučelo vonno se hrdlo, naříkal: "To je škoda, to je škoda!"

"A by'a tu Bertička, také už rozkvetlá, také už dozrávala. V srdíčku pět sest velkých rozespyrenych růží, najednou zahořklo jí nějak v hrdle, kontky rtů zčervenaly, oči zavlhly. Rozervala kvet, který právě podobá se tomuto rozinu přišla rozkvetlým, které už zítra či pozítří počnou opadávat. Bylo jí do pláče, ne kvůst podzimě vyčítala stařičko. Ou květ! opustat! hned jednu nadějnou radost prodrala vzlet vzhůru, opadávat, tak něco smutného jako netečky rozvité padají ze rem. Kdyby aspoň přišel někdo — Na vonno proč jsou růže na světě? Aby je bylo trhati, že nemohou otřásat a opadat mezi o mi čtvrtými plody pod dlaněmi maminky-e tatínka jako ty růže?

"Bertičko, Bertičko!" upomínala maminka s pavlače, "pospěš si, přijdeš poslední!"

"Myslím, že už budeš mít růží dost, děťátko, nesebr všechny! Tu šejovku jsi neměla trhat, je ji škoda, ještě nebyla prosprělá rozkvetlá!" starostlivě volal tatínek.

Berta pokrčila rameny. Jen kdyby někdo přišel! Kdokoliv! ještě jednou s jakýmsi vzdorem opakovala: Kdokoliv! V myšlenkách vtrhla se jí podoba mladého doktora Kalvody. Byl sympatický mladý muž, advokát, nedávno teprve usadil se v městě, všechna děvčata po něm pokukovala. A Bertička ví, že maminka naň má zalíbeno, že by ho ráda pro dceruška ubovila —

"Bertičko! Bertičko!" Maminka se nemůže dočkat!

Rty se Bertičce zachvěly, vzdychla z hlubina a div nevykřikla: Kdokoliv! Ještě jednu růži ho jela do košíčku.

V tom z vedlejší zahrady ozval se hlasitý ženský smích, rozpustilý, nevázaný. Lekla se nejprve, že někdo posmívá se jejím myšlenkám, ale ohlédla. Nic to nebylo, jen tam za zdí někdo se směje. Ulevila lehce, že to byla Joskovic Emilie, je to její uličnický smích. Prostinký, vyzývavý smích! Zamračila se, sklopila oči a pomalu obírala se svými rozkvetlými růžemi v košíčku. Cosi se tam směje ta koketa! Jistě není sama. Je to takový nestydatý smích, vědyčky se tak směje, je-li ve společnosti některého pána. A oči obrací při tom, aš se musí sám pán začervenat. A pořád se směje, nespůsobná, bůh ví, čemu. A kdo je tam asi u ní? Ještě se ohlédla, ale stromy nepronikly kamennou zdí.

Emča byla odjakživa nestydatou koketou. Co kluk se u ní po můtě vyprávěl. Již od šestnácti let je takovou. Fi! Maminka říká, že pořádné děvče nemálo by s takovou ani mluvit, a jenom proto, že je pan Josek městským tajemníkem, trpí se Emča ve společnosti, ale opravdu jen pohoršení působí. Nejdivnější je, že se všichni mladí (i starší!) muží za ní blázni. Těžko uhodnout, co je vábí. Tatínek Vrba jenom kývá hlavou a říká: "Jo, jo, takové mají největší štěstí, jo, jo!"

Ale proč? proč? vrtalo Bertičce hlavou. Skoro by závidělа.

"Tak, tak děťátko, pospěš si!" pobízela maminka. "Budeš na ostrově něco prodávat?"

"Ano, maminko, v hřebelu."

"Jen hezky se usmívej, děťátko, vždyť to umíš, jsi jako andělíček, když se směješ. Hezky se usmívej a přimhuř takhle drobátko oči, když přijde nějaký pán kupovat, to je pikantní!" Stará pleť zamžourala očima. "Přijdu za tebou, přinesu ti pláštěnku, abys večer nenastydla. A jen se netěš, mnoho nebéhej, ať tě neboli nožičky. Počkej, ještě křížek ti odělám na čeličku, můj andělíček! A bude-li tam pan doktor Kalvoda všímej si ho, děťátko! Nemůže být tolik ostýchavá!"

"Ale, mamá!" konečně se povedlo Bertičce vyrvat se z maminčiny náruče, vyběhla ze dveří a drobnými krůčky spěchala přes dvůr, až bílé šatičky za ní vlály a alba vůně parfému se rozlévala v horkém vzduchu.

"Jako andělíček!" šeptala matinka, pohlížejíc s prahu za dceruškou. Pan Vrba odfukoval obličej, dým hlavu trochu domů sice nakrul do zadu a prsty pravé ruky bubnoval po bílo nápra — dech Bertičky andělíčkem. pan Vrba je otcem toho andělíčka.

"A přec nemá štěstí, děťátko zlaté!" zavzlykala matka, vracejíc se ode dveří.

Tatínek pěchtěpen vytřeštil o "Což nemá štěstí? a proč, Barborko?"

"Proč? Proto!" odpovídala Barborka trochu netře. "Dvacet let už slavíme je všechno a ještě nezahlepal žádný opravdový ženich.

Tatínek odfoukl kalné dým "A Bertička má přece třicet ji řekl s opravdovým pol

"A taková hodná a hezká jako andělíček, celou by ji zacelovala, ramínka, krček, ručičky — rozplývala se maminka.

"Proč tedy chodí na tyhle m dní slavnosti, když na nich n — nevěsta nemůže? Já to pořád vi že je škoda peněz, teď to vi stane!" Ale to u nás všechno musí být jak je zvykem, a nic se nikdy nejde!" resigno pan Vrba, a mračno spavého konce obklopovalo jej, že jenom pekně přičesaným kaštanu bylo vidět nad šedivými oblaky. Maminka potřásla trochu nervosně kulatými rameny, odhrnula spodní ret, ale nepromluvila. Což jak Emánek tomu rozumí!

Bertička drobnými krůčky spěchala uličí, zastíněnou prapory. Z daleka zazníval hudba, a nožky děvčátku jenom hrály podle taktu. Také oči se vyjasnily. Těšila se na veselé poledne, zajisté že se bude. Snad právě dnes přijde ona chvíle — Bertička sama nevěděla, jakou to chvíli očekávala, už dávno očekávala. Ale zdálo se jí, že jednou přijít musí okamžik, který docela zvrátí její osud a cesty života jejího promění.

Snad už dnes! Nevědomky přimhouřila hledě zavlhlé oči a zahleděla se bez cíle do dálky.

Když zahnula do druhé ulice, potkala mladého, elegantního muže. Nesl přes loket přehozený svrchník, cestovní kabelku po boku, snad přicházel z nádraží. Pod kloboučkem, švihácky na stranu posunutým, černaly se husté kudrny, které činily mladíkovo čelo nějak nepoměrně nízkým. Měl hezké vousky, jaké se ženám líbí veselé čtveráké oči, v koutcích úst trochu pohrdavé ironie. Krok jeho byl pružný a každý pohyb zdravého těla jakési vypočítavě uhlazený.

"Služebník, slečno!" pozdravil z daleka. Bertička rychle se otočila, uvnitř se, tvářičky jí zčervenaly. Uklonila se v odpověď trochu nesbratně, příliš hluboko.

"Pamatujete se na mne ještě, Bertičko?" hovořil lichotivě, podávaje jí svou malou bílou ruku. Hlas jeho zněl měkce a mile, lahodným příslibem zamlouval se uchu i srdci. "Pamatujete se na svého souseda? Už jsme se dlouho neviděli!"

"Jak bych se nepamatovala, pane Jesku!" odpověděla stydlavě a, klopíc oči, dotkla se podávané ruky. Uchopil její prstíčky v bílé ruce a políbil je.

"Jdete vy —"

"Mám velikou radost, slečno Jakobyeh se z vyhnanství vrací! Ale těší mne, že rodné město vítá mne s takovou slávou! Prapory, hudba — věru, že jsem si toho dosud nezasloužil, ale vynasnažím se!" smál se ironicky. "A teď ještě vy mně přicházíte v ústrety, takové spanilá bílá družička s růžemi v košíčku, opravdu, slečno, srdce mi plesá! Dáte mi jednu růži?"

Usmívala se rozpačitě, nevědomě, nedělala si žerty, ale růži mu podala. Políbil ji ještě jednou prstíčky, uklonil se, zamával kloboukem: "Na shledanou, slečno!" A Bertička odcházela celá zazářilá, v srdíčku se jí ozývalo: Jak je hezký a galantní!"

Když mladý Josek zašel za roh, zahodil vyprošenou růži na zem, červené lístky rozsypaly se po chodníku. Zakroutil vousky a, tiše pohvizduje, pospíchal svým pružným krokem, s hlavou vztyčenou, pod červenobílými prapory.

Na předměstí vedle domu pana Vrby pěkný nový domek obývat městský tajemník. "Jedli pak pa já doma!" mysli si mladý Josek, stanuv u dveří. Se střechy domu vlál široký prapor. Zadíval se chvilku na jeho barvy, hořící ve žhavém slunci. Krvavá červeň až oči oslepovala, přimhouřil víčka a obličej jeho se jaksi přitrpkle zkřivil. Pak zvedl ruku a prstem dotkl se kuličku ve zdi. Uvnitř ozval se zvonek za chvilku otevřely se dveře.

"Maminka?"

Paní tajemníková ustrnule stála v otevřených dveřích. Na obou spáncích měla přilepené proužky zelené z okurek a bolestný zoufalý výraz na tváři. Oči, jakoby umdlené utrpením, zapadaly v tmavém obličeji. Byla jedna z těch nešťastných duší, které nedovedou bolest utajit, každé pohnutí na jevu musí sdělit se svým bližním okolím a svojí migrénou celou společnost.

"Dítě! Emile! Kde se tu bereš?" vykřikla utlumeným hlasem. Zapadlé oči vyplovaly na povrch. Dříve, než se dočkala odpovědi, chytila se oběma rukama za hlavu a zamračila: "Ach moje hlava ta bolest!"

Emil se usmál lehkomyslně: "Vsak jsem dnes uhodl, maminko, že máš zase migrénu, jakmile jsem uvolil okurky na čele. Ale kdo je u nás vždycky zdráv?" — Zamračil se matčiny ruky a galant ji políbil. "Tatínek doma?"

Matka jej objala a nalaskavě pohlédla na tvář, ale oči její stále pohlížely a pláše hleděly na syna. "Doma, je ve svém pokoji. Ale proč přicházíš, proč se vracíš?"

Vzal matku pod pažím a vedl ji do kuchyně. Kuchyně byla odedávna všem dětem jakýmsi útočištěm, kde se mamince důvěrně projevovaly všelijaké citesky a nářky, o kterých tatínek nemusil vědět.

"Kde je Emila?" ptal se v kuchyni po sestře.

"V zahradě — s doktorem Kalvodou. Ale proč jsi přijel?"

"S doktorem Kalvodou? Nezná!"

"Nový advokát — nedávno se tu usadil. Velice milý a spořádaný — Ale proč jsi přijel?"

(Pokračování.)

Zloba královny Zimy.

Královna Zima jen neráda jde ven se svým žezlem. Opět a opět vrací se na chvíli, provázena ledovými větry, mlhami, mrazy, a sněhem. Kdo chce přestáti tuto nebezpečnou přechodní dobu bez pohromy, musí pečovati o normální činnost svých vnitřností. Je-li žaludek v pořádku, pak celé tělo má potřebnou sílu vzdorovati všem nemocem. Trinerovo Léčivé Hořké Víno udržuje vnitřnosti v čistotě a obnovuje normální stav těla. Jest úplně spolehlivým lékem při zácpě, bolení hlavy, nervose, všeobecné slabosti atd. Cena $1.00. V lékárnách. Zápal plic nyní řádí na všech stranách, proto užívejte Trinerův Mirnitel kašle, jakmile se objeví příznaky nastuzení a kašle. Je lépe býti příliš opatrným než pozdě hyeha nositi. A jakmile se ohlásí nevítaný příchod **rheumatismu nebo neuralgie**, obraťte se proti jejich návštěvě Trinerovým Linimentem. Cena tohoto nevyrovnatelného léku je stejná jako Mirnitele kašle: 25 a 50 centů v lékárnách, poštou 35 a 60 centů. Jos. Triner, velkovýrobce léků, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. — Advertisement.

21 centů libra DOBRÁ KÁVA libra centů 21

Tato káva, již od 10. října prodáváme za 21 centů, nalezla všude hojné obliby pro dobrou jakost a výtečnou chuť. Lepší druhy kávy prodáváme po 24 a 26 centech libru. Vzorky naší kávy zašleme zdarma na požádání.

Objednávky vyplňujeme od 25 liber výše a proti zaplacení předem pouze, se zárukou, když zboží neuspokojí, můžete je vrátit a obratem pošty obdržíte vaše peníze zpět.

Čaj, koření i jiné kuchyňské potřeby za ceny mírné. — Pište si o ceny.

Za solidní obsloužení a naprostou poctivost vám ručíme. Zvláště krajanům v Nebrasce a okolních státech jest nemalou výhodou objednat od nás, neboť dovozné jest nepatrné a dodávka poměrně rychlá. Pamatujte, že čím jest objednávka větší, tím dovozné přijde laciněji.

OMAHA COFFEE MILL

FRANK ŽALOUDEK, majitel

1904 South 13th Street, OMAHA, NEB.

V tom samém obchodě od roku 1905.

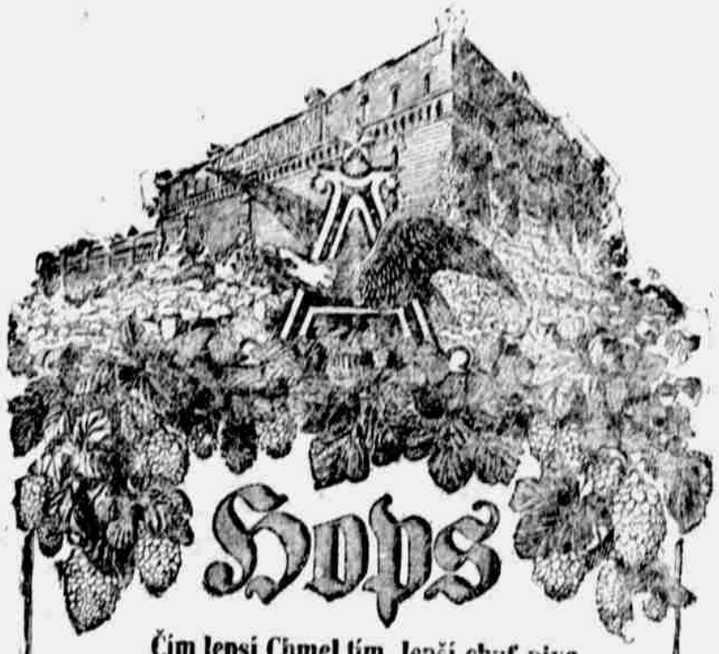

Čím lepší Chmel tím lepší chuť piva.

ANHEUSER-BUSCH má o mnoho tisíc liber více Žateckého Chmele ve svých obrovských skladištích než jakýkoli pivovar v Evropě neb Americe. Před vypuknutím války nás prezident na každoroční nákupní pouti v Evropě, koupil 775.000 liber (1550 žoků) Českého nejlepšího Žateckého Chmele. K tomuto přidána dosavadní zásoba 500.000 liber čímž vidíte že můžeme zaručiti miliónům našich zákazníků že BUDWEISER zachová si nadále tutéž výtečnou chuť Žateckého Chmele jež dopomohla mu k prodeji převyšujícímu jiná piva o miliony lahví.

Anheuser-Busch St. Louis U. S. A.

Návštěvníci St. Louis jsou zváni k prohlídce závodu ... rčího na 142 akrech.

Budweiser

Means Moderation

Beautiful Bust and Shoulders

are possible if you will wear a scientifically constructed Bien Jolie Brassiere.

The dragging weight of an unconfined bust so stretches the supporting muscles that the contour of the figure is spoiled.

BIEN JOLIE BRASSIERES

put the bust back where it belongs, prevent the full bust from having the appearance of fatness, eliminate the danger of dragging muscles and confine the flesh of the shoulder giving a graceful line to the entire upper body.

They are the daintiest and most serviceable garments imaginable—come in all materials and styles; Cross Back, Hook Front, Surplice, Bandeau, etc. Boned with "Walohn," the toughest boning—permitting washing without removal.

Have your dealer show you Bien Jolie Brassieres, if not stocked, we will gladly send him, prepaid, samples to show you.

BENJAMIN & JOHNES

31 Warren Street Newark, N. J.

Rectální nemoci — vyléčeny

Mírné ošetřování, které léčí píštěl, zlatou žílu nebo jiné rectální nemoci bez lékařského zákroku. Žádný chloroform, etér ani jiný prostředek uspávací neužíván. Vyléčení zajištěno v každém případě, který jest přijat pro léčení a žádné peníze, dokud nemoc neodejde. Pište pro knihu o Rectálních nemocech a doxvědčeními. Dr. E. R. TARRY, 240 Bee Bldg., OMAHA, NEB.

Nakupujte ve velkém!

Ušetřete a těšte svou rodinu nebo svůj domácnost od stálé nedělnosti tímto. Přečtěte si ceníček pro vaše potřeby.

STOLNÍ VÍNA: BÍLÉ, ČERVENÉ NEB PORT.		ASTI ANGELICA, SHERRY, TOKAJSKÉ atd. HOŘKÉ VÍNO.	
1 gal. za	$ 1.50	1 gal. za	
3 gal. za	$ 4.25	3 gal. za	
10 gal. za	$11.25	10 gal. za	
APRICOT, MANDLOVOU, ORANŽOVOU, VIŠŇOVOU, HOŘKOU NEB HOUBLE VÍNINU, MILY ARRAC PUNCH NEB RUM PUNCH.		ŽITNÉ BEZ ŽÍDOVA ZÁPACHU	
5 (fifths) za	$2.75	1 gal. za	$ 3.50
12 (fifths) za	$5.00	3 gal. za	$ 9.75
1 gal. za	$2.75	12 (fifths) za	$ 5.0
3 gal. za	$8.25	5 gal. za	$10.25
5 gal. za	$12.50	GIN, BRANDY WHISKY za	
		RUM v tomto pořadí za	$2.00, $2.50, $3.00, $3.50, $4.00

Při objednávce uvádějte vlastní vaší pošty, nejbližší železniční stanici a jakým vozidlem. Adresujte:

JOS. BERNARD, Dept. P

1903 Blue Island Ave., Chicago, Illinois

Předplaťte svým přátelům "Pokrok"